

UTENOS VAIKŲ LOPŠELIO – DARŽELIO „ŽELMENĖLIS“

DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbuotojų etikos kodekse (DEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi pedagogai ir darbuotojai.

2. DEK skiriamas tam, kad padėtų lopšelio-darželio pedagogams ir kitiems darbuotojams suprasti profesines etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padėtų jas spręsti.

3. DEK papildo pedagogų ir darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR švietimo įstatyme, lopšelio - darželio nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. KAI KURIOS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų ir darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etines elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. DEK paskirtis – nubrėžti tolerancijos ribas lopšelio – darželio narių tarpusavio santykiuose, išryškinti profesinės etikos požiūriu vengtiną elgesį.

5. Esamiems ir naujai priimamiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

6. Skatinti pedagogų ir darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą lopšelio – darželio veikla.

7. Padėti įstaigos pedagogams ir darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias gyvenimo situacijas kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

8. Vienas svarbiausių tikslų – prevencinio vaidmens svarba neetiško elgesio pasireiškimams.

IV. PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

9. Pedagogai ir darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti lopšelio – darželio siekius, garbingai atstovauti įstaigos vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

10. Objektyviai, remiantis moksliniais metodais, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.

11. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.

12. Siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis.

13. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (mokyklos taryba, ir kitomis).

14. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

15. Suprasti, jog profesinę etiką pažeidžia:

15.1. kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

15.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems pedagogams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

15.3. pedagogo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegą pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

15.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.).

16. Suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegą veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

17. Pedagogų ir darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių lopšelio – darželio bendruomenės nario etikos principų.

18. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

19. Suprasti, jog profesinei laisvei prieštarauja:
- 19.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
  - 19.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;
  - 19.3. pedagogų ir ugdytinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.
20. Tausoti ir atsakingai naudoti lopšelio – darželio turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybes, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir priimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:
- 20.1. piktnaudžiavimas lopšelio – darželio ištekliais vykdant projektus;
  - 20.2. lopšelio – darželio nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.
21. Skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.
23. Kiekvienas pedagogas ir darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.
24. Kiekvienas bendruomenės narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų lopšelio – darželio darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.
25. Gerbti ir aktyviai prisidėti puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V. MOKYMO/(-SI) IR DARBO ETIKA

26. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, pedagogai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.
27. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie ugdytinį kaip tyrimo medžiagą be jo tėvų sutikimo.
28. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI. KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

29. Būtina DEK priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.
30. Priimtas DEK skelbiamas viešai lopšelio – darželio internetiniame puslapyje. Lopšelio – darželio bendruomenė įsipareigoja gerbti DEK ir rūpintis jo veiksmingumu.
32. DEK vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 3 įstaigos darbuotojų.
33. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu.
34. Sankeijos už darbuotojų etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviėšinimas ir pan.). Kodekso priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant

sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.

35. DEK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms pedagoginėms vertybėms atvejų, todėl etikos komisija, sprendama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, darbuotojų etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

36. DEK priimtas kaip lopšelio – darželio bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

SUDERINTA

Utenos lopšelio-darželio „Želmenėlis“ tarybos

2013 m. gegužės mėn. 14 d.

posėdžio protokolu Nr.3